

RAFAŁ KAMIŃSKI CSMA

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

e-mail: rafal.kaminski@uksw.edu.pl

ORCID 0000-0002-7822-3402

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Cyfrowa rewolucja – *Antiqua et nova*.
Bóg – człowiek – sieć”

W środę 29 października 2025 roku Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, przy współudziale Wydziału Teologicznego tej uczelni, zorganizował Ogólnopolską Konferencję Naukową, zatytułowaną: „Cyfrowa rewolucja – *Antiqua et nova*. Bóg – człowiek – sieć”. Inspiracją dla takiego tematu konferencji była nota opracowana przez Dykasterie Nauki Wiary oraz Kultury i Edukacji, która została opublikowana 28 stycznia 2025 roku pod takim właśnie tytułem „*Antiqua et nova*”. Watykańskie dokumenty biorą swoje tytuły najczęściej od pierwszych ich słów. Autorzy dokumentu, o którym mowa, napisali na jego początku: „Z dawną i nową mądrością (por. Mt 13, 52) jesteśmy wezwani do rozważenia współczesnych wyzwań i możliwości, jakie niesie wiedza naukowa i technologiczna, a w szczególności niedawny rozwój sztucznej inteligencji (AI)”. Skoro Kościół wzywa do takiej refleksji, organizatorzy konferencji zechcieli ją podjąć w sposób naukowy, rozważając zagadnienie w sposób interdyscyplinarny. Konferencję otworzył Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie o. dr hab. Dariusz Borek, profesor uczelni.

Autorzy poszczególnych referatów prowadzili refleksję na temat nowych technologii, które przeobrażają codzienne życie. Prawie wszyscy korzystają bowiem z Internetu i narzędzi komunikacji. Jednakże

świat cyfrowy dynamicznie ewoluuje przez zastosowanie nowych technologii, które zaczęto nazywać „sztuczną inteligencją”. Ich wpływ oddziałuje tak na życie codzienne, jak również na świat nauki, a także na administrację i sądownictwo kościelne. Tych zagadnień dotyczyło osiem referatów, wygłoszonych w trzech sesjach.

Pierwszy referat zaprezentował dr hab. inż. Jerzy Surma, prof. uczelni ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. W wystąpieniu zatytułowanym „Prawda a generatywna sztuczna inteligencja, czyli jak korporacje cyfrowe sterują algorytmami”, podjął problematykę wpływu światowych koncernów, które są właścicielami poszczególnych systemów generatywnej sztucznej inteligencji, na treści, którymi operują popularne chatboty.

W kolejnym wystąpieniu mgr Bogna Białecka, psycholog i redaktor naczelna portalu „Aleteia” próbowała udzielić odpowiedzi na postawione w tytule wystąpienia pytanie „Czy sztuczna inteligencja niszczy człowieka?”. Opierając się na najnowszych badaniach, ukazała, w jaki sposób korzystanie z AI wpływa na naszą psychikę, intelekt i duchowość.

Trzecia prelegentka pierwszej sesji, dr Małgorzata Więczkowska, skupiła swoją uwagę na mechanizmach, jakie prowadzą do cyfrowego uzależnienia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Jej wystąpienie „Człowiek w sieci uzależnienia od mediów społecznościowych i gier cyfrowych”, dotyczyło szczególnie tych dwóch, wymienionych w tytule obszarów cyfrowych zagrożeń.

Druga sesja została poświęcona obecności nowoczesnego narzędzia sztucznej inteligencji w świecie akademickim. Usłyszeliśmy swoisty dwugłos, prezentujący zagadnienie od strony wykładowcy i studenta. Pierwszym prelegentem tej części był ks. dr hab. Józef Kloch, prof. uczelni z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, który ukazał panoramę zalet oraz zagrożeń, jakie dla pracy badawczej i dydaktycznej niosą nowe technologie („Dylematy uniwersyteckiego wykładowcy. Narzędzia AI oraz IT w dydaktyce i pracy naukowej”). Z kolei doktorant Szkoły Doktorskiej UKSW w dyscyplinie prawo kanoniczne, mgr lic. Maciej Kiliszek, ukazał użyteczność sztucznej inteligencji od strony studenta i doktoranta, przygotowujących prace

dypłomowe i poszukujących użytecznych dla zdobywania fachowej wiedzy informacji („Cyfrowy student – wyzwania dla studenta”).

W ostatniej sesji na podjętą podczas konferencji tematykę próbowano spojrzeć z perspektywy nauczania i praktyki Kościoła katolickiego. Wprowadzając w tak ujęte zagadnienie, ks. dr hab. Arkadiusz Domaszk, profesor uczelni z Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW, zaprezentował główne tezy watykańskiego dokumentu *„Antiqua et nova”* („Magisterium Kościoła wobec świata cyfrowego: *Antiqua et nova*”).

W drugim referacie ks. dr hab. Rafał Kamiński (Wydział Prawa Kanonicznego UKSW) poruszył temat cyfrowych zagrożeń dla wspólnoty małżeńskiej. Prelegent ukazał główne wątki orzecznictwa Najwyższego Trybunału Roty Rzymskiej, dotyczącego uzależnienia od Internetu w jego poszczególnych odmianach, takich jak cyberseks, pornografia internetowa, e-hazard, gry komputerowe, kompulsywny shopping online („Cyfrowe zagrożenia dla małżeństwa – doświadczenia sądów kościelnych”).

Ostatnim prelegentem był ks. dr hab. Tomasz Jakubiak, profesor uczelni z Akademii Katolickiej w Warszawie, który w referacie „Czy w kurii diecezjalnej jest miejsce dla AI?”, ukazał potencjalne zastosowanie nowych technologii w administracji kościelnej. Swoją uwagę skupił w głównej mierze na działalności kurii diecezjalnej oraz sądu kościelnego.

Podsumowania obrad dokonał ks. dr hab. Wojciech Kluj, profesor uczelni z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Dyrektor Instytutu Nauk Teologicznych.

Poszczególne sesje konferencyjne prowadzili w kolejności: ks. dr hab. Tomasz Jakubiak, prof. ucz., AKW w Warszawie; ks. dr hab. Jan Krajczyński, prof. ucz., UKSW, oraz dr hab. Michał Poniatowski, UKSW. Po każdej sesji, w czasie przeznaczonym na dyskusję, prowadzono ożywioną debatę, kierując pytania do poszczególnych prelegentów.

Warto zauważyć, że mimo utrudnień związanych z przebudową ul. Dewajtis, w konferencji w formie stacjonarnej w Auli Jana Pawła II wzięło udział liczne grono słuchaczy, zarówno studentów

z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, jak również innych osób spoza akademickiej społeczności, zainteresowanych tematyką. Jej aktualność została zauważona również w mediach. Zarówno w promocję wydarzenia, jak i relacje z jej przebiegu zaangażowały się portal internetowy „Aleteia” oraz „Radio Warszawa” i „Radio Plus Warszawa”.